

Họ, tên thí sinh:

Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU *Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi:*

Đã có nhiều tranh luận xung quanh tác động của AI trong tương lai gần, về những mặt hữu ích cũng như tiêu cực của nó với cuộc sống và nghề nghiệp. Là người cha, điều làm tôi suy nghĩ nhiều nhất, là làm thế nào định hướng cho con cách thích ứng, tồn tại, và phát triển cùng AI, trong cả hai kịch bản: một chuyên gia trong ngành, hay một người ngoài ngành nhưng biết tận dụng sức mạnh của AI trong cuộc sống.

[...]AI có thể trở thành kẻ thống trị, hay chỉ là một công cụ hữu ích, phụ thuộc vào kỹ năng và thái độ của mỗi người. Tôi tin rằng, kỹ năng đặt câu hỏi và tư duy phản biện sẽ là nền tảng để mỗi cá nhân vững tâm đồng hành cùng AI. Và đây cũng là điều tôi khuyến khích các con theo đuổi.

Khi đang viết bài này, tôi được tham gia một webinar với bạn bè của con trai tôi - những du học sinh THPT ở Phần Lan. Trả lời câu hỏi của tôi về sự khác biệt giữa cách học trong nước và Phần Lan, Doãn Đình - học sinh lớp 10 trường Kurikka - lấy ví dụ "học lịch sử, tụi con chỉ được thầy giao trình chiếu 3 slide, mỗi slide không quá 5 gạch đầu dòng. Con sẽ phải đọc cả một cuốn sách để tự tổng hợp thông tin và tìm ra câu trả lời". Thy Nguyễn - học sinh lớp 12 tại trường Mantta nói: "Thầy của con luôn mở đầu bằng lời khuyên: sẽ không có câu trả lời nào tuyệt đối đúng, tuyệt đối sai. Hãy tự tìm câu trả lời của các bạn".

Từng trải qua quãng thời gian dài làm việc và đào tạo với văn hóa Âu Mỹ, tôi không ngạc nhiên với những cách học này của các con, nơi mỗi cá nhân là duy nhất, và được khuyến khích có tư duy, bản sắc cá nhân riêng biệt. Tôi tin rằng, cách khuyến khích mỗi người tự học, tự đặt câu hỏi để thỏa trí tò mò, và biết suy nghĩ phản biện sẽ là những kỹ năng cơ bản, cần thiết nhất để không trở thành kẻ bị dắt mũi trong biển kiến thức khổng lồ đầy rẫy thông tin sai trái và định kiến mà AI mang lại.

(Nguồn: <https://vnexpress.net/khon-dai-voi-ai>-Bài đăng ngày 12/3/2024.)

Câu 1 (NB). Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2 (TH). Xung quanh những tác động của AI đối với cuộc sống và nghề nghiệp, điều khiến tác giả băn khoăn, suy nghĩ nhiều nhất là gì?

Câu 3 (TH). Anh/chị hiểu như thế nào về nhận định sau của tác giả: “AI có thể trở thành kẻ thống trị, hay chỉ là một công cụ hữu ích, phụ thuộc vào kỹ năng và thái độ của mỗi người”.

Câu 4 (VD). Anh/chị có đồng tình với quan niệm: “Kỹ năng đặt câu hỏi và tư duy phản biện sẽ là nền tảng để mỗi cá nhân vững tâm đồng hành cùng AI”? Vì sao?

II. LÀM VĂN

Câu 1. (VDC) Từ văn bản phân Đọc - hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) để trả lời cho câu hỏi: Làm thế nào để người trẻ có thể thích ứng, tồn tại và phát triển trong thời đại trí tuệ nhân tạo lên ngôi?

Câu 2. (VDC) Trong tùy bút “Người lái đò sông Đà”, Nguyễn Tuân đã viết về vẻ đẹp con sông Đà với rất nhiều cảm nhận độc đáo:

Con Sông Đà gợi cảm. Đối với mỗi người, Sông Đà lại gợi một cách. Đã có lần tôi nhìn Sông Đà như một cố nhân. Chuyến ấy ở rừng đi núi cũng đã hơi lâu, đã thấy thèm chỗ thoáng. Mãi bám gót anh liên lạc, quên đi mất là mình sắp đổ ra Sông Đà, xuống một cái dốc núi, trước mắt thấy loang loáng như trẻ con nghịch chiếu gương vào mắt mình rồi bỏ chạy. Tôi nhìn cái miếng sáng lóe lên một màu nắng tháng ba Đường thi “Yên hoa tam nguyệt hả Dương Châu”. Bờ Sông Đà, bãi Sông Đà, chuồn chuồn bướm bướm trên Sông Đà. Chao ôi, trông con sông, vui như thấy nắng giòn tan sau kì mưa dầm, vui như nổi lại chiêm bao đứt quãng. Đi rừng dài ngày rồi lại bắt ra Sông Đà, đúng thế, nó đầm đằm ám ám như gặp lại cố nhân, mặc dầu người cố nhân ấy mình biết là lắm bệnh lắm chứng, chốc dịu dàng đấy, rồi chốc lại bần tỉnh và gắt gỏng thác lũ ngay đấy.

Thuyền tôi trôi trên Sông Đà. Cảnh ven sông ở đây lặng tờ. Hình như từ đời Li, đời Trần đời Lê, quãng sông này cũng lặng tờ đến thế mà thôi. Thuyền tôi trôi qua một nương ngô nhú lên mấy lá ngô

non đầu mùa. Mà tịnh không một bóng người. Cỏ gianh đồi núi đang ra những nõn búp. Một đàn hươu cúi đầu ngốn búp cỏ gianh đẫm sương đêm. Bờ sông hoang dại như một bờ tiền sử. Bờ sông hồn nhiên như một nỗi niềm cổ tích tuổi xưa. Chao ôi, thấy thêm được giât mình vì một tiếng còi xúp-lê của một chuyến xe lửa đầu tiên đường sắt Phú Thọ - Yên Bái - Lai Châu. Con hươu thơ ngộ ngẩng đầu nhung khỏi áng cỏ sương, chăm chăm nhìn tôi lừ lừ trôi trên một mũi đò. Hươu vểnh tai, nhìn tôi không chớp mắt mà như hỏi tôi bằng cái tiếng nói riêng của con vật lành: “Hồi ông khách Sông Đà, có phải ông cũng vừa nghe thấy một tiếng còi sương?”. Đàn cá dầm xanh quẫy vọt lên mặt sông bụng trắng như bạc rơi thoi. Tiếng cá đập nước sông đuổi mất đàn hươu vụt bThuyền tôi trôi trên “Dải Sông Đà bọt nước lênh bênh - Bao nhiêu cảnh bấy nhiêu tình” của “một người tình nhân chưa quen biết” (Tản Đà). Dòng sông quãng này lững lờ như nhớ thương những hòn đá thác xa xôi để lại trên thượng nguồn Tây Bắc. Và con sông như đang lắng nghe những giọng nói êm êm của người xuôi, và con sông đang trôi những con đò mình nở chạy buồm vải nó khác hẳn những con đò đuôi én thắt mình dây cổ điển trên dòng trên.

(Trích Người lái đò sông Đà - Nguyễn Tuân, SGK Ngữ văn 12, tập một, NXB Giáo dục, 2019, tr.191)

Cảm nhận của anh/chị về vẻ đẹp hình tượng Sông Đà trong đoạn trích trên. Từ đó, nhận xét về cái Tôi của nhà văn Nguyễn Tuân được thể hiện trong văn bản.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về các phương thức biểu đạt.

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Nghị luận.

Câu 2

Phương pháp: Đọc, tìm ý.

Cách giải:

Điều khiến tác giả băn khoăn, suy nghĩ nhiều nhất là làm thế nào định hướng cho con cách thích ứng, tồn tại, và phát triển cùng AI, trong cả hai kịch bản: một chuyên gia trong ngành, hay một người ngoài ngành nhưng biết tận dụng sức mạnh của AI trong cuộc sống.

Câu 3

Phương pháp: Phân tích, lý giải, tổng hợp.

Cách giải:

Học sinh trình bày quan điểm cá nhân, chú ý có ý giải.

Gợi ý:

- Kỹ năng và thái độ của con người là rất quan trọng. Nó quyết định đến việc chúng ta có thực sự sử dụng được AI như một công cụ phục vụ cho con người hay không.
- Nhấn mạnh tầm quan trọng của việc hoàn thiện kỹ năng và cải thiện độ của con người trong thời đại AI ngày càng phát triển rộng rãi.

Câu 4

Phương pháp: Phân tích, lý giải, tổng hợp.

Cách giải:

Học sinh trình bày quan điểm của cá nhân, có lý giải hợp lý.

Gợi ý:

- Đồng tình với quan niệm trên.
- Lý giải: Kỹ năng đặt câu hỏi và tư duy phản biện là một trong những điểm khác nhau giữa trí tuệ con người và trí tuệ nhân tạo. Rèn luyện tốt điều này chúng ta sẽ vững vàng, có khả năng làm chủ trong xã hội có sự phát triển của AI.

II. LÀM VĂN

Câu 1:

Phương pháp:

- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).
- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận xã hội.

Cách giải:**Yêu cầu hình thức:**

- Viết đúng một đoạn văn nghị luận xã hội theo cấu trúc.
- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

Yêu cầu nội dung:

* **Nêu vấn đề:** Làm thế nào để người trẻ có thể thích ứng, tồn tại và phát triển trong thời đại trí tuệ nhân tạo lên ngôi?

* **Bàn luận:**

Học sinh có thể lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ một số ý nghĩa cơ bản của việc tuổi trẻ chuẩn bị hành trang cho tương lai. Có thể triển khai theo hướng:

- Hiện trạng trí tuệ nhân tạo ngày nay: AI ngày càng phát triển, tối tân và hiện đại. AI có thể thay con người làm một số công việc từ đơn giản đến phức tạp. Việc phát triển của AI tạo ra những thuận lợi và cũng gây ra không ít thách thức. Làm sao để người trẻ có thể thích ứng, tồn tại và phát triển trong thời đại trí tuệ nhân tạo lên ngôi?
- Người trẻ chú trọng việc trau dồi kỹ năng sống và kỹ năng giao tiếp. Kỹ năng sống, đặc biệt là kỹ năng giao tiếp chính là một điểm khiến chúng ta khác biệt so với phần mềm trí tuệ nhân tạo. Giới hạn về biểu cảm, cảm xúc của con người là điều AI không thể làm được.
- Người trẻ cố gắng học tập, tìm hiểu thật rõ về trí tuệ nhân tạo. Muốn thích ứng, tồn tại và làm chủ về AI trước hết chúng ta cần phải hiểu về AI.
- Cố gắng phát huy sự sáng tạo của bản thân – điều mà AI không làm được.

* **Kết đoạn:** Bài học nhận thức và hành động.

Học sinh chú ý đưa ra những dẫn chứng cụ thể cho mỗi luận điểm của mình.

Câu 2:**Phương pháp:**

- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).
- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.

Cách giải:**Yêu cầu hình thức:**

- Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản.
- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

Yêu cầu nội dung:**I. Giới thiệu chung**

- Nguyễn Tuân là nhà văn tiêu biểu cho nền văn học Việt Nam. Phong cách độc đáo, tài hoa và uyên bác.
- Người lái đò sông Đà là tác phẩm được trích trong tập Tùy bút sông Đà là kết quả của chuyến đi thực tế của tác giả lên vùng Tây Bắc. Tại đây ông đã phát hiện ra vẻ đẹp của thiên nhiên cùng chất vàng mười trong tâm hồn của người dân nơi đây.
- Khái quát luận đề: Cảm nhận của anh/chị về đoạn trích trên; từ đó nhận xét cái tôi Nguyễn Tuân.

II. Phân tích**1. Cảm nhận về nội dung.**

* **Vẻ đẹp sông Đà tựa như một cổ nhân:**

- Nước Sông Đà: Vẻ đẹp của nước Sông Đà gợi nhớ đến một trò chơi của con trẻ “trước mắt thấy loang loáng như trẻ con nghịch chiếu gương vào mắt mình rồi bỏ chạy”, đẹp một cách hồn nhiên và trong sáng.
- Vẻ đẹp của nắng sông Đà lại gợi nhớ đến thế giới Đường thi “tôi nhìn cái miếng sáng lóe lên một màu nắng tháng ba Đường thi “Yên hoa tam nguyệt há Dương Châu” (Xuôi thuyền về Dương Châu giữa tháng ba, mùa hoa khói). Màu nắng gợi sự ấm áp, tươi sáng mang vẻ đẹp thi vị gợi cảm.
- Vẻ đẹp của bờ bãi sông Đà lại gợi nhớ đến thế giới thần tiên trong khu vườn cổ tích “bờ sông Đà, bãi sông Đà, chuồn chuồn bươm bướm trên sông Đà”.

+ Nhịp ngắn liên tiếp như tiếng vui ngỡ ngàng trước khung cảnh bày ra trước mắt.
+ Khung cảnh: Chuồn chuồn bướm bướm bay rợp rên sông với những sắc màu sắc sỡ. Tạo cảm giác lạc vào thế giới thần tiên, khu vườn cổ tích. Tất cả đều thuộc về một cái gì đó từ quá khứ. Khi bắt gặp lại Sông Đà tác giả bất ngờ cảm nhận được cái gì đó đầm đăm ảm ảm hết sức thân thuộc. Chính vì thế nên tác giả bật ra gọi Sông Đà là cố nhân. Vì vậy khi được gặp lại con sông tác giả vui vô cùng để rồi thốt lên “Chao ôi”. Tác giả dùng hai hình ảnh liên tưởng: Vui như thấy nắng giòn tan sau thời kì mưa dầm. Vui như nổi lại chiêm bao đứt quãng.

*** Tác giả dùng điểm nhìn của một du khách hải hồ du ngoạn trên sông nước.**

- Tác giả cảm nhận được vẻ đẹp nên thơ, đa dạng, phong phú của Sông Đà - Đó là vẻ đẹp tĩnh lặng, yên ả, thanh bình như còn lưu lại dấu tích của lịch sử cha ông.

+ Cảnh ven sông ở đây lặng tờ. Hình như từ thời Lý, Trần, Lê cũng lặng tờ đến thế mà thôi. Lặng tờ là sự im lặng tuyệt đối. Qua bao đời vẫn thế mà thôi.

+ Vắng vẻ đến mức tịnh không một bóng người.

+ Yên tĩnh đến mức tác giả thêm được giật mình bởi tiếng còi xe lửa của chuyến xe lửa đầu tiên đến với vùng đất này. Yên tĩnh đến mức tiếng cá đập nước sông, quẫy vọt lên mặt sông trở thành âm thanh chủ đạo và đủ sức làm cho đàn hươu giật mình chạy vụt biến. Biện pháp nghệ thuật lấy động tả tĩnh nhấn mạnh vẻ đẹp im lìm quăng hạ lưu này.

- Vẻ đẹp tươi mới, tràn trề nhựa sống, như bắt đầu một mùa nảy lộc sinh sôi.

+ Nương ngô nhú lên mấy lá ngô non đầu mùa.

+ Cỏ gianh đồi núi đang ra nẩy búp.

+ Đàn hươu cúi đầu ngón búp cỏ gianh đậm sương đêm.

=> Nếu cỏ gianh là sức sống tự nhiên thì nương ngô lại là sự sống có bàn tay của con người. Đây là hi vọng của tác giả về sự phát triển của vùng kinh tế mới để chúng ta thoát khỏi sự khó khăn do chiến tranh gây ra.

- Đó còn là vẻ đẹp hoang sơ, cổ kính.

+ Bờ sông hoang dại như một bờ tiền sử, bờ sông hồn nhiên như một nỗi niềm cổ tích tuổi xưa. Tất cả tái hiện Sông Đà ở khúc này như một cõi nguyên sơ nguyên vẹn chỉ tồn tại cái đẹp. Chi tiết con hươu thơ ngộ ngẩng đầu nhung khỏi áng cỏ sương nhìn tôi không chớp mắt khi tôi đang lừ lừ trôi trên một mũi đò hỏi tôi bằng tiếng nói riêng của con vật lạnh.

=> Cảnh quá đẹp cho nên nó đã giúp Sông Đà trở thành cảm hứng cho thi ca bao đời. Vẻ đẹp ấy đã cùng với sông Đà chảy qua không gian, thời gian, và đặc biệt là chảy qua cả những áng thơ ca bao đời, thơ Nguyễn Quang Bích rồi Tản Đà... để trở thành bất tử. Trong cái nhìn của thi sĩ Tản Đà, Sông Đà đã trở thành “một người tình nhân chưa quen biết”.

- Những liên tưởng, tưởng tượng, độc đáo, bất ngờ.

2. Nhận xét cái tôi Nguyễn Tuân được thể hiện trong đoạn trích.

- Tác phẩm cũng cho thấy sự tài hoa và uyên bác của Nguyễn Tuân. Vốn sống phong phú và trí tưởng tượng dồi dào đã giúp nhà văn tạo nên những trang viết hết sức độc đáo và có giá trị nghệ thuật cao. Sông Đà ở đây hiện lên sống động, gây ấn tượng mạnh.

- Nhà văn cũng đã thể hiện tài năng điều luyện của một người nghệ sĩ ngôn từ. Tác giả giống như một vị tướng tài ba chỉ huy đội quân Việt ngữ rất đông đảo. Ông đã xếp đặt đội quân Việt ngữ vào những vị trí phù hợp để chúng có thể phát huy tối đa khả năng của mình.

III. Kết luận

- Khái quát lại vấn đề.

- Giá trị nội dung, nghệ thuật.